

European
Commission

Oktatás és képzés 2020

Az „Oktatás és képzés 2020” munkacsoportok

főbb tevékenységei (2016–2017)

Előszó

Akkor teljesítünk a legjobban, ha tanulunk egymástól, és akkor érjük el a legjobb eredményeket, ha együttműködünk. A munkacsoportok, amelyek az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének (Oktatás és képzés 2020) végrehajtásában segítenek, nemcsak az európai oktatási szakértők közötti párbeszéd és a bevált gyakorlatok cseréje számára szolgálnak fórumként, hanem egyben olyan elképzeléseket dolgoznak ki, amelyek közvetlenül beépíthetők az európai oktatáspolitikákba. Egyszerűen fogalmazva: ez nem más, mint az oktatás terén megvalósított innováció gyakorlatba való átültetése. Az „Oktatás és képzés 2020” munkacsoportok munkája túlmutat az önreflexión és a párbeszeden: kiterjedt a SELFIE-vel – a digitális technológiák használatának iskolákban való elterjesztését segítő önértékelési eszközzel – kapcsolatos első párbeszédre, az európai oktatási térség széles alkalmazási körére, valamint annak arra irányuló kötelezettségvállalására, hogy mindenki számára magas színvonalú és inkluzív oktatást kínáljon. Így hát kijelenthető, hogy a munkacsoportok alakítják a szakpolitikát, változásokat idéznek elő és segítenek a méltányos oktatási rendszerek európai szintű kialakításában.

A 2016 és 2017 közötti időszak az oktatási szakértelem, a tematikai sokszínűség és az elért eredmények terén a lehetőségek széles körét vonultatta fel. A 28 uniós tagállam és az egyéb részt vevő országok, az érdekelt felek és a nemzetközi szervezetek több mint 400 szakértője hat munkacsoportban együttműködve dolgozott azért, hogy rávilágítson az oktatási rendszerek, a pedagógusok és a tanulók előtt álló lehetőségekre, és egyúttal a leküzdendő kihívásokra.

A jelenlegi időszak (2018. július – 2020. június) az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének (Oktatás és képzés 2020) utolsó munkaciklusa. Amikor a jövőbe tekintünk, gyakorta érdemes a múlttal is számot vetnünk. A munkacsoportok tematikus jellegét továbbfejlesztették, hogy jobban tükrözzék napjaink olyan társadalmi kihívásait, mint a digitális átalakulás, a polarizált politikai helyzet, a szélsőséges felerősödése, valamint az egész életen át tartó tanulás fokozódó jelentősége.

Kérem, merítsen inspirációt a 2016 és 2017 közötti időszakban végzett tevékenységekből és bevált gyakorlatokból, és bízom benne, hogy a következő években is nagy érdeklődést mutat majd az „Oktatás és képzés 2020” munkacsoportok iránt.

Navracsics Tibor

az oktatásért, kultúráért, ifjúságért és sportért felelős európai biztos

2019. január

Tartalomjegyzék

AZ ISKOLAI OKTATÁSSAL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT.....	5
A FELSŐOKTATÁS KORSZERŰSÍTÉSÉVEL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT.....	9
A SZAKKÉPZÉSSSEL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT: A MUNKAALAPÚ TANULÁSBAN / TANULÓSZERZŐDÉSES GYAKORLATI KÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ TANÁROK ÉS OKTATÓK.....	11
A FELNŐTTKORI TANULÁSSAL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT.....	13
A DIGITÁLIS KÉSZSÉGEKKEL ÉS KOMPETENCIÁKKAL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT	16

Az ebben a dokumentumban érintett kiemelt témákat a Bizottság a munkacsoport tagjaival együttműködésben állította össze. A dokumentum üzenete nem feltétlenül tükrözi a Bizottság vagy a tagállamok álláspontját, hanem célja a munkacsoportok által végzett informális munka főbb következtetéseinek összegzése. Ez a dokumentum az említett munka eredményeiről nyújt további információt. Célközönségét a döntéshozók, valamint az oktatás és képzés terén zajló európai együttműködés iránt érdeklődők jelentik.

A munkacsoportok által elkészített dokumentumokkal kapcsolatos további információk a következő weboldalon érhetők el:

https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-working-groups_hu

Az „Oktatás és képzés 2020” munkacsoportok – amelyekben a tagállamok közigazgatási szerveihez és egyéb érdekelt felekhez köthető több mint 400 szakértő vesz részt – az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszere (**Oktatás és képzés 2020**) **eszköztárának** egyik legfőbb elemét alkotják. Az **egymástól való tanulás és a bevált gyakorlatok azonosítása** révén **megosztják tanácsaikat és szakértelmüket az Európai Bizottsággal** a jogalkotási javaslatok és szakpolitikai kezdeményezések elkészítésekor, támogatják a tagállamokat az oktatási és képzési rendszereiket érintő főbb kihívások kezelésében, valamint az európai szinten elfogadott közös prioritások megvalósításában. 2016 és 2017 között **hat „Oktatás és képzés 2020” munkacsoport** működött.

Az **iskolai oktatással foglalkozó munkacsoport** a tanuló szervezetként működő, és egy integrált tanulási rendszer részét képező iskolák tágabb témáját járta körül. A munkacsoport a vezérelvek és aktuális szakpolitikai példák egy új csomagját állította össze, amelynek keretében felmérte a fenntartható rendszerszintű változás elérésére való kapacitást, különösen a következő területeken: minőségbiztosítás, folytonosság és átmenetek a tanulók fejlődésében, tanárok és iskolavezetők, valamint az iskolai oktatás hálózatai.

A **felsőoktatás korszerűsítésével foglalkozó munkacsoport** nyomon követte a 2011-es „[felsőoktatási korszerűsítési program](#)”¹ és a 2017-es „[megújított felsőoktatási program](#)” keretében azonosított prioritásokat.² A munka nagyrészen a méltányosság, a minőség, az oktatás és a tanulás relevanciájának kérdésére, a regionális fejlesztés és innováció témájára, valamint a finanszírozás, irányítás és minőségkultúra témakörére összpontosult. A munkacsoport által közrebocsátott két dokumentum magában foglalja „A felsőoktatással kapcsolatos szakpolitikák online gyűjteményét”, valamint a társaktól való tanulást szolgáló tevékenységeiből levont szakpolitikai következtetéseket.

A **szakképzéssel foglalkozó munkacsoport** tizenkét szakpolitikai iránymutatást fogalmazott meg a következő négy témában: i) a szakképzési rendszerekben részt vevő tanárok és oktatók szerep- és felelősségi körének meghatározása; ii) a tanárok és oktatók szakmai fejlődésének előmozdítása; iii) a tanárok és oktatók felkészítése a fő kihívásokra, valamint; iv) az együttműködés elősegítése a tanárok és az oktatók munkájának támogatása érdekében.

A munkacsoport emellett egy animációs videót és egy infografikát készített munkája népszerűsítéséhez.

A **felnőttkori tanulással foglalkozó munkacsoport** a társaktól való tanulást szolgáló tevékenységekre támaszkodva kulcsüzeneteket és szakpolitikai ajánlásokat fogalmazott meg a felnőttek alap- és középszintű készségeinek fejlesztése céljából. A munkacsoport egy, a munkahelyi felnőttképzéssel kapcsolatos nemzeti szakpolitikákra vonatkozó jegyzéket is összeállított, benne az országok szintjén összehasonlítható információkkal és figyelemre méltó országspecifikus szakpolitikai megközelítésekkel.

A **digitális készségekkel és kompetenciákkal foglalkozó munkacsoport**

¹ A felsőoktatás korszerűsítése az Európai Unióban – COM (2011)567.

² Közlemény az EU megújított felsőoktatási programjáról– COM (2017) 247.

tevékenységi köre főként a digitális pedagógiai módszerekre, az oktatás terén zajló digitális átalakulás átfogó megközelítésére, a digitális oktatás érdekében zajló tanárképzésre, valamint a tanárok digitális kompetenciáit terjedt ki. Tevékenysége emellett hozzájárult a SELFIE-vel, a digitális oktatási cselekvési tervvel és az Európai Unió Tanácsának bolgár elnöksége által szervezett „Oktatással a kreativitásért: hogyan válhatnak a digitális tartalmak fogyasztóiból digitális tartalmak létrehozói” című konferenciával kapcsolatban folyó munkához.

A polgári szerepvállalásnak és a szabadság, tolerancia és megkülönböztetésmentesség közös értékeinek oktatáson keresztül történő előmozdításával foglalkozó munkacsoport tevékenységének középpontjában a 2015-ös párizsi nyilatkozat négy témája (azaz a kritikus gondolkodás és a médiaműveltség, a társadalmi és állampolgári kompetenciák, a hátrányos helyzetű tanulók oktatása és a kultúrák közötti párbeszéd) állt. A munkacsoport közreműködött ezenkívül az oktatás és képzés területéhez kapcsolódó bevált gyakorlatok online gyűjteményének megalkotásában, szakértelme pedig közvetlenül beépült a Tanácsnak a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról szóló 2018-as ajánlásába.

AZ ISKOLAI OKTATÁSSAL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT

A munkacsoport célja, hogy a szakpolitikák kidolgozásának a társaktól való tanulás és a bevált gyakorlatok megosztása révén történő előmozdítása által segítséget nyújtson a tagállamoknak az iskolai oktatás fejlesztésében.

A munkacsoport által lefedett főbb témák:

- az **iskolai oktatási rendszerek irányítása**, valamint azon kérdés megválaszolása, hogy miképp kezeljék ezek a rendszerek a minőség és a méltányosság tekintetében felmerülő komoly kihívásokat annak érdekében, hogy valamennyi fiatal jobb tanulási eredményeket érjen el;
- **a tanuló szervezetként működő, és egy integrált tanulási rendszer részét képező iskolák** koncepciójának népszerűsítése, amely azon a meggyőződésen alapul, hogy a döntéshozók és egyéb érdekelttek képesek arra, hogy hatékonyabban együtt dolgozzanak a közös célokért, és olyan pozitív változást idézzenek elő, amely bizonyítékokon, reflexión, közös gyakorlatokon, valamint a szakpolitikai reformok hagyományának megszilárdításán alapul.

A munkacsoport által elkészített főbb dokumentumok:

- A vezérelvek és aktuális szakpolitikai példák egy új csomagja, amely a fenntartható rendszerszintű változás elérésére való kapacitást méri fel, különösen a következő területeken: **minőségbiztosítás, folytonosság és átmenetek a tanulók fejlődésében, tanárok és iskolavezetők**, valamint az iskolai oktatás **hálózatai**.

Részletesebben...

A magasabb színvonal előmozdítása a fenntartható innováció és az inkluzivitás révén

2017-ben az európai oktatási miniszterek kiemelték, hogy az oktatás, a tanulás, valamint az iskolai oktatási rendszerek irányítása terén olyan korszerű megközelítésekre van szükség, amelyek támogatják az iskolákat abban, hogy megfeleljenek a tanulók, a társadalom és a munkaerőpiac által támasztott változó oktatási igényeknek. Az „Oktatás és képzés 2020” iskolai oktatással foglalkozó munkacsoportja (2016–2018) azzal a megbízatással alakult meg, hogy dolgozzon ki olyan ötleteket és ossza meg az uniós országok azon szakpolitikáit és gyakorlatait, amelyek segítségével – a fenntartható innováció és inkluzivitás révén előmozdított magasabb színvonalnak köszönhetően – leküzdhetők az iskolai oktatás előtt álló kihívások.

A munkacsoport célja, hogy támogassa a tagállamokat abban, hogy mindinkább képesek legyenek az iskolai oktatás rendszerszintű és fenntartható átalakítására. Olyan jövőképet vázol fel az iskolai oktatási rendszerek előtt, amely segítségével közös értékeket

határozhatnak meg az európai oktatási térségen belül. A munka alappilléret a társaktól való tanulás folyamata képezi, ami az összes ország számára relevánssá és valamennyi oktatási rendszer számára alkalmazhatóvá teszi azt, egyúttal pedig elismeri e rendszerek sokféleségét és nagy fokú összetettségét.

A munkacsoport – feladatkörét tekintve – az irányítás négy alapvető területére összpontosított (ahogyan azt a következő oldalon található tematikus jelentések is bemutatják), és meghatározta a szakpolitikák kidolgozásának vezérelveit az iskolai oktatás változás alatt álló keretei és az iskolai oktatással kapcsolatos legfrissebb kutatások összefüggésében. Ezeket az egyes országokból származó további konkrét példák szemléltetik, kritikus bemutatását adva annak, hogy a különböző megközelítések hogyan és milyen eredményekkel kerültek valósításra a gyakorlatban.

A legfőbb elképzeléseket a „**European ideas for better learning: the governance of school education systems**” (A jobb tanulást szolgáló európai elképzelések: az iskolai oktatási rendszerek irányítása) című zárójelentésben foglalták össze, amely az irányítás egy olyan tágan értelmezett megközelítését írja le, amelyre az iskolai oktatási rendszereknek törekedniük kell. Kifejti továbbá a *tanuló szervezetként működő és egy integrált tanulási rendszer részét képező iskolák koncepcióját*. Az irányítás, valamint az azzal járó kihívások és lehetőségek ekképpen történő értelmezése a következő pontokban kerül ismertetésre, melyeket a döntéshozók szíves figyelmébe ajánljuk.

Főbb szakpolitikai üzenetek

- **egyértelmű elképzelés** a **közös értékek** mentén megvalósuló oktatás terén nyújtott **minőségre** vonatkozóan az iskola, a tanárok és a tanulók fejlődése tekintetében;
- tanulóközpontú megközelítés a döntéshozatal tekintetében olyan **hasznos tanulási tapasztalat** és olyan **tanulási környezet** megteremtése érdekében, amely hozzájárul a gyermek komplex fejlődéséhez;
- **együttműködésen alapuló** döntéshozatali folyamatok, amelyeket a rendszer valamennyi szintjén az érdekelték széles körének bizalma, illetve a közöttük elősegített párbeszéd jellemez, valamint az **elkötelezettség- és felelősségérzet, továbbá az elszámoltathatóság** támogatása;
- az iskoláknak mint olyan **tanuló szervezeteknek** a fejlesztése, amelyek támogatják az eredményes döntéshozatalt és megfelelő összefüggésrendszerként szolgálnak helyi szinten az ismeretszerzési folyamatokhoz és a **folyamatos fejlődéshez**;
- olyan szakpolitikák, amelyek támogatják a **magasan képzett és megbízható szakmai közösségeket**, elismerik a tanárok és az iskolavezetők kulcsfontosságú szerepét a változások előidézésében, előmozdítják a megosztott vezetést, együttműködést és innovációt, valamint a kapacitásépítésbe való beruházást, amely motivációt nyújt a tanároknak és az iskolavezetőknek a kiemelkedő **minőségű oktatás és tanulás biztosításához** szükséges folyamatos képzéséhez;
- különböző **típusú adatok** előállítása és felhasználása a rendszer különböző részeiben, amely segíthet az erősségek és a fejlesztendő területek megfelelőbb azonosításában;

- **időszerű** szakpolitikák megalkotása, amelyek közvetlenül reagálnak a rendszeren belül felmerülő változó igényekre, célirányos, megfelelő időtartamot felölelő végrehajtási folyamatokat foglalnak magukban, és összhangban állnak a többi aktuális szakpolitikával a fenntartható és megújító erejű változások érdekében.

A zárójelentés emellett négy tematikus jelentést ötvöz a következő témákban:

- 1. Minőségbiztosítás az iskolafejlesztés érdekében:** az iskolákon belül és azokon kívül használt mechanizmusok (azaz eszközök és folyamatok) közötti kölcsönhatások erősítését szolgáló módszerek
- 2. Folytonosság és átmenetek a tanulók fejlődésében:** módszerek a tanulási útvonalak kellő rugalmasságának biztosítására, valamint a megfelelő tanácsadáshoz és támogatáshoz szükséges feltételek megteremtésére
- 3. Tanárok és iskolavezetők a tanuló szervezetekként működő iskolákban:** szakpolitikák, amelyek előmozdítják és támogatják a tanárok közötti együttműködést, az autonómiát és a vezetői feladatok megosztását a szakmai tanulóközösségeken belül
- 4. A tanulást és a fejlődést szolgáló hálózatok az iskolai oktatási rendszerek között:** az innovációt és a végrehajtást elősegítő hálózatok céljának és természetének mélyebb megértése, valamint az érdekeltek részvétele több szintről

További információk

A teljes dokumentumcsomag egy rövid videó kíséretében a következő weboldalon érhető el:

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/resources/governance-of-school-edu.htm>

A FELSŐOKTATÁS KORSZERŰSÍTÉSÉVEL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT

A munkacsoport célja, hogy nyomon kövesse és felülvizsgálja a 2011-es [„felsőoktatási korszerűsítési program”](#)³ és a [„2017-es megújított felsőoktatási program”](#) keretében azonosított prioritásokat.⁴ A munkacsoportban tárgyalt témák annak kezdeti megbízatásához kapcsolódnak. Az EU megújított felsőoktatási programjáról szóló közlemény, valamint [a pályakövetésről szóló tanácsi ajánlás](#)⁵ tükrözi a munkacsoport és annak elődei által 2012 óta végzett tevékenységek eredményeit.

A munkacsoportban megtárgyalt főbb témák:

- Méltányosság, minőség és relevancia az oktatás és a tanulás terén
- Regionális fejlesztés és innováció
- Finanszírozás, irányítás és minőségkultúra

A munkacsoport által elkészített főbb dokumentumok:

- „A felsőoktatással kapcsolatos szakpolitikák online gyűjteménye”, amely a nemzeti felsőoktatási rendszerekben mutatkozó előrelépéseket tekinti át
- A társaktól való tanulásra épülő tevékenységekből levont szakpolitikai következtetések

Részletesebben...

Méltányosság, minőség és relevancia az oktatás és a tanulás terén

A munkacsoport a felsőoktatás méltányosságára, minőségére és relevanciájára összpontosított a társadalom és a munka világának gyors változásai összefüggésében, beleértve a tanulást, az oktatást és a tanulók által igényelt készségeket. A munkacsoport a felsőoktatási tanulmányok hozzáférhetőségével és elvégzésével kapcsolatos korábbi munkájára támaszkodva az oktatás és a tanulás számos szempontját feltérképezte.

Kihangsúlyozta, hogy a felsőoktatási rendszereknek alkalmazkodniuk kell az új körülményekhez, és arra kell ösztönözniük az országokat és azok felsőoktatási intézményeit, hogy készítsék fel az embereket a munkaerőpiacok változásaira és az aktív polgári szerepvállalásra a sokszínűbb, mobilisabb, digitalizált és globális társadalmakon belül, amelyekben nagy a kereslet az olyan „T-alakú” készségprofilal rendelkező diplomásokra, akik a saját szakterületükön megszerzett mélyreható ismereteken kívül transzverzális készségekkel is rendelkeznek.

Főbb szakpolitikai üzenetek

- A felsőoktatási rendszereknek biztosítaniuk kell, hogy a felsőoktatási tanulmányokat megkezdő, folytató és elvégző hallgatói állomány összetétele tükrözze a népesség sokszínűségét és a társadalmi csoportok keveredését, beleértve az újonnan érkezett

³ A felsőoktatás korszerűsítése az Európai Unióban – COM (2011)567.

⁴ Közlemény az EU megújított felsőoktatási programjáról – COM (2017) 247.

⁵ A Tanács ajánlása a pályakövetésről – COM (2017) 249.

migránsokat is. Ehhez együttműködésre van szükség az oktatási rendszeren belül, úgymint a külső érdekeltekkel is.

– A felvételi politikáknak elő kell segíteniük a különböző háttérrel rendelkező tanulók lehetőségeinek javítását. A hatóságok stratégiák és ösztönzők kidolgozása, valamint az előrehaladás nyomon követése és a hatások értékelése révén tudják segíteni a felsőoktatási intézményeket az egyenlő hozzáférés általános érvényre juttatásában (tanulási útvonalak, alternatív hozzáférési utak és helyi partnerségek).

– A hallgatók fejlődésének nyomon követésével kiegészített felsőoktatási tanulmányi, társadalmi és pénzügyi támogatás, valamint a támogató célú korai beavatkozás alapvető fontossággal bír a felsőfokú iskolai végzettséget megszerzők arányának növelése szempontjából.

– A sikeres stratégiák középpontjában a diákközpontú tanulás, valamint a hallgatók tapasztalatainak és tanulási eredményeinek a javítása áll, ami a felsőoktatásnak a külvilágra hangolása révén és a diákoknak az aktív polgári szerepvállalásra való felkészítése útján valósulhat meg.

– A tanulás és az oktatás javításának – a kutatás és az oktatás egyenlő megbecsültségének előmozdítása mellett – alapvető módja a tanárok felkészítése arra, hogy pályafutásuk egésze alatt fejlesszék pedagógiai készségeiket. A minőségi oktatás elismerése és jutalmazása reformokat kíván meg a munkaterhelés és az időbeosztás, a jutalmazási rendszerek, valamint az oktatás fontosságának hivatalos elismerése tekintetében.

Regionális fejlesztés és innováció

A felsőoktatási intézményekkel szemben egyre inkább elvárás, hogy a társadalmi-gazdasági fejlődés mozgatórugói legyenek, továbbá szemléltessék általános értéküket, valamint a gazdasághoz és a társadalomhoz való hozzájárulásukat és az azok számára kínált előnyeiket. A munkacsoport ezen összefüggésen belül feltérképezte, hogy hogyan tölthetik be az intézmények fejlesztési és innovációs szerepüket különböző szinteken és módokon a helyi vagy nemzeti viszonyok, a szakpolitikai keretek, az intézményi kapacitás és a vezetés függvényében. A hatóságok az intelligens szakosodásra és egyéb releváns stratégiákra és finanszírozási forrásokra építve ösztönözhetik a felsőoktatási intézményeket és az érdekelteket arra, hogy jelöljenek ki közös prioritásokat és fogjanak össze ezek együttes megvalósításáért, összehangolva a kutatás-fejlesztési és innovációs, valamint az oktatási intézkedéseket az adott régióban felmerülő igények kielégítése és az adott lehetőségek kiaknázása céljából.

Főbb szakpolitikai üzenetek

– A felsőoktatási intézmények és régióik globális versenyképességéhez szükség van a helyi és regionális innováció támogatására a felsőoktatási intézmények, közigazgatási szervek, helyi vállalkozások és a civil társadalom közötti együttműködés révén.

– A hatóságok a regionális szerepvállalás érdekében erősíthetik a felsőoktatási intézmények közötti hosszú távú elköteleződést és felelősségvállalást, amennyiben szorgalmazzák a felsőoktatási intézmények hozzájárulását a regionális és városi stratégiák megtervezéséhez és végrehajtásához. Ehhez többféle eszközt is igénybe vehetnek, például teljesítménymegállapodásokat.

– A rendszerszintű megközelítés elérése céljából egy átfogó jövőkép kialakításával és a felsőoktatási intézmények regionális fejlesztésben és innovációban betöltött szerepére vonatkozó stratégia megalkotásával biztosítható a nemzeti kormányzati ágak (oktatás, kutatás-fejlesztés és innováció, ipar, regionális fejlesztés) közötti konzisztencia a regionális fejlesztésre és innovációra vonatkozó prioritások, erőforrások és stratégiák koordinációja révén.

- A felsőoktatási intézmények és a munkáltatók (közszektor, magánszektor és civil társadalom) közötti mobilitás hatékony eszköze az iparral és egyéb szervezetekkel való ismeret- és innovációcserének, melyben valamennyi szintről részt lehet venni. Az ipari szövetségek és kereskedelmi kamarák segítséget nyújtanak a legtöbb regionális gazdaságban túlsúlyban lévő kis- és középvállalkozások igényeinek megfogalmazásában.
- Ha a várost/régiót egyfajta laboratóriumként használják a tanulói közösség szerepvállalásához és a munkaalapú tanuláshoz, az segítséget nyújthat az állampolgári és egyéb 21. századi készségek fejlesztésében, a diákoknak a helyi közösségbe integrálásában, a valós közösségi problémák kezelésében, és támogathatja az adott intézményt abban, hogy azonosítsa és elismerje a tanulói közösség szerepvállalását.

Fenntartható beruházás a felsőoktatásba, valamint irányítás és minőségkultúra a felsőoktatásban

A munkacsoport az EU megújított felsőoktatási programjával összhangban feltérképezte a felsőoktatás minőségkultúrája terén tett előrelépéseket, és az négy hiányosság orvoslásának szükségére mutatott rá: a készségigények és a készségkínálat közötti eltérés, a felsőoktatáshoz való hozzáférés és a felsőoktatási tanulmányok elvégzésének lehetősége terén tapasztalható egyenlőtlenségek, a régiók közötti innovációs és fejlesztési különbségek, valamint a felsőoktatási intézmények finanszírozása és irányítása terén megfigyelhető hiányosságok. A munkacsoport következtetése szerint a felsőoktatási hatóságoknak és intézményeknek a formalizált minőségbiztosítási intézkedéseken túlmenően is javítaniuk kell a minőségkultúrán, és értékelnük kell a nemzeti és intézményi szintű politikák eredményességét, beleértve az ösztönzőket, a finanszírozást, a szabályozást és az egyéb szakpolitikákat.

Főbb szakpolitikai üzenetek

- Bár a minőségjavítás és a minőségkultúra a felsőoktatási intézmények és a felsőoktatási közösség felelősségi körébe tartozik, a hatóságok a teljesítménymegállapodásokhoz és a teljesítményalapú finanszírozáshoz hasonló eszközök felhasználása révén javíthatnak a minőségkultúrán. A célratörő, jól megtervezett minőségbiztosítási intézkedések fontos elősegítő tényezői lehetnek a felsőoktatási reformoknak a finanszírozás és az irányítás mellett.
- A hatóságok ösztönözhetik az intézményeket arra, hogy stratégiai megközelítést alkalmazzanak a minőségkultúra terén, amennyiben támogatást nyújtanak egy, a kormányzat, a felsőoktatási intézmények és az érdekeltek közötti folyamatos párbeszédet szolgáló nemzeti fórumhoz.
- Az intézmények körében szerzett tapasztalatok alátámasztják, hogy meg kell teremteni az egyensúlyt az elszámoltathatóság és az intézményi autonómia között, a szükséges minimumra korlátozva a jelentéstételi kötelezettségeket, olyan jelentéstételi rendszereket alkalmazva, amelyek figyelembe veszik az intézmények változó igényeit, és kerülnek a kizárólag olyan mutatókon alapuló nyomon követést, amelyek természetükből fakadóan visszamenőleges jellegűek és az intézmény múltbéli teljesítményét értékelik az abban rejlő potenciál helyett.

További információk

[A megújult felsőoktatási térség](#)

[A Tanács ajánlása a pályakövetésről](#)

A SZAKKÉPZÉSEL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT: A MUNKAALAPÚ TANULÁSBAN / TANULÓSZERZŐDÉSES GYAKORLATI KÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ TANÁROK ÉS OKTATÓK

A munkacsoport célja, hogy szakpolitikai iránymutatás révén segítse a döntéshozókat és az érdekelteket olyan szakpolitikák és gyakorlatok kifejlesztésében, amelyek lehetővé teszik a tanárok és oktatók számára, hogy maradéktalanul ki tudják bontakoztatni a bennük rejlő lehetőségeket és hozzá tudjanak járulni a tanulószereződéses gyakorlati képzések és a munkaalapú tanulás fejlesztéséhez.

A munkacsoportban megtárgyalt főbb témák:

- A szakképzési rendszerekben részt vevő tanárok és oktatók szerep- és felelősségi körének meghatározása
- A tanárok és oktatók szakmai fejlődésének előmozdítása
- A tanárok és oktatók felkészítése a fő kihívásokra
- Az együttműködés előmozdítása a tanárok és az oktatók munkájának támogatása érdekében

A munkacsoport által elkészített főbb dokumentumok:

- Egy online dokumentum, amely tizenkét szakpolitikai iránymutatást ismertet négy klaszterbe csoportosítva azzal kapcsolatban, hogy milyen támogatás nyújtható a munkaalapú tanulásban részt vevő tanárok és oktatók számára (nyomtatott és elektronikus változat)
- Egy animációs videó, amely a munkacsoportnak a szakképzés területén végzett munkáját népszerűsíti
- Egy infografika, amelyet az összes nyelvre lefordítottak (nyomtatott és elektronikus változat)

Részletesebben...

Munkaalapú tanulás és folyamatos szakmai továbbképzés

A munkaalapú tanulás és a folyamatos szakmai továbbképzés fontosságának összefüggésrendszere az európai oktatási miniszterek által került elfogadásra a szakképzésről szóló 2015-ös „rigai következtetések” formájában. A következtetések „középtávú eredményeket” is magukban foglalnak (a 2015–2020-as időszakra vonatkozóan), amelyek közül kettő különösen is jelentős a munkacsoport tevékenysége szempontjából:

„A tanulási eredményekre vonatkozó megközelítésen alapuló, kiváló minőségű és a munkaerőpiac szempontjából releváns szakmai kompetenciák és képesítések kialakítására tekintettel:

1. A munkaalapú tanulás valamennyi formájának támogatása – különös tekintettel a tanulószereződéses gyakorlati képzésekre – a szociális partnerek, a vállalkozások, a kamarák és a szakképzést nyújtó szervezetek bevonása, valamint az innováció és a vállalkozói készség ösztönzése révén.

A reformok sikeres végrehajtásának és a szakképzés általános minőségének és hatékonyságának a javítása érdekében:

2. Rendszerszintű megközelítések bevezetése a szakképzésben dolgozó tanárok, oktatók és mentorok alapképzése és folyamatos szakmai továbbképzése terén és érdekében, valamint a megfelelő alkalmak megteremtése ezekre mind az iskolai, mind a munkán alapuló környezetben.”

Az általános célkitűzés – az Új európai készségfejlesztési programban foglalt modernizációs törekvésekkel összhangban – annak biztosítása, hogy e tanárok és oktatók segíteni tudják a tanulókat a foglalkoztatáshoz szükséges készségek és magatartásformák elsajátításában.

A 2016 és 2018 között tevékenykedő munkacsoport által elkészített dokumentum a szakképzéssel foglalkozó előző „Oktatás és képzés 2020” munkacsoport (2014–2016) munkájára támaszkodik, amely 20 vezérelvet azonosított a kiemelkedő teljesítményű tanulószervezéses gyakorlati képzések és a munkaalapú tanulás viszonylatában. A csoport e vezérelveket vette alapul, és megvizsgálta azokat a tanárok és az oktatók szemszögéből.

Főbb szakpolitikai üzenetek

- A szakképzési rendszerekben részt vevő tanárok és oktatók **szerep- és felelősségi körének meghatározása**, valamint az egyértelműség igénye a tanárok és oktatók által betöltött szerepre, valamint arra vonatkozóan, hogy e szerepeket hogyan építsék be a keretszabályokba.
- **A tanárok és oktatók szakmai fejlődésének előmozdítása**, hangsúlyozva az ösztönzők létrehozásának fontosságát a szakmai fejlődésükbe való beruházás biztosításához, az egyes szerepekhez kapcsolódó különböző igényeik figyelembevételével.
- **A tanárok és oktatók felkészítése** a fő kihívásokra, valamint annak átgondolása, hogy hogyan lehetne őket segíteni abban, hogy az oktatáson és képzésen túlmutató (azaz a tantervvel, a tanulási eredmények értékelésével, az innovációval, a digitális transzformációval, a hátrányos helyzetű tanulók támogatásával és a tanulószervezéses tanulók további lehetőségek irányába való terelésével kapcsolatos) különféle szerepeikben is kiteljesedhessenek.
- **Az együttműködés elősegítése** a tanárok és oktatók munkájának támogatása érdekében. A támogatás módjának tükröznie kell azt, hogy az együttműködésre – az elérhető szakértelmre és erőforrásokra támaszkodva – a szakképzési rendszerek valamennyi szintjén sor kerül.

További információk

["A tanárok és az oktatók fontosak! Hogyan támogassuk őket magas színvonalú tanulószervezéses gyakorlati képzések és munkaalapú tanulás terén?".](#)

A FELNŐTTKORI TANULÁSSAL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT

A munkacsoport célja, hogy szakpolitikai iránymutatást dolgozzon ki a felnőttképzéssel kapcsolatos szakpolitikák terén annak érdekében, hogy a magasabb szintű és relevánsabb készségek mindenkire kiterjedő biztosítását.

A munkacsoport főbb témái:

- **Alacsony szintű alapkészségekkel rendelkező felnőttek** – ide tartozhatnak azok a munkavállalók, akik magas szintű képzettséggel bírnak saját szakmájukban, de hiányoznak az alapvető írás-olvasási, számolási és digitális készségeik, ami korlátozza a lehetőségeiket a tekintetben, hogy éljenek a munkahelyen és másutt kínált tanulási lehetőségekkel;
- **Középszintű készségekkel rendelkező felnőttek** – azok a felnőttek tartoznak ide, akiknek továbbképzésre van szükségük ahhoz, hogy megfeleljenek a modernkori munkavállalást jellemző változó munkaköri leírások támasztotta igényeknek, és idetartozhatnak azok, akik alacsony szintű digitális vagy szervezési készségekkel rendelkeznek, ami visszaveti őket szakmai előmenetelükben, valamint abban, hogy magasabb jövedelemre tegyenek szert.

A munkacsoport által elkészített főbb dokumentumok:

- **A munkahelyi felnőttképzéssel kapcsolatos nemzeti szakpolitikákra vonatkozó jegyzék**, amely az országok szintjén összehasonlítható információkat gyűjt össze a munkahelyi felnőttképzésről és figyelemre méltó országspecifikus szakpolitikai megközelítéseket azonosít. A szakpolitikai háttérrel a következők rendelkezésre állása alapján írja le: információk, szakpolitikai keretek, intézményi keretek, valamint a szakpolitikák és programok leírásai;
- **Jelentések, amelyek három olyan tevékenységet mutatnak be, amelyek a társaktól való tanulást szolgálják**, és céljuk az alapkészségek (írás-olvasási, számolási és digitális készségek) munkahelyi megszerzését célzó szakpolitikák több ország példáján keresztüli összevetése és szembeállítása volt; a középszintű készségek felnőttkori munkahelyi megszerzésére vonatkozó szakpolitikák; valamint azon szakpolitikák, amelyek azt hivatottak garantálni, hogy a munkahelyi tanulás biztosítsa a munkáltatók és munkavállalók által megkívánt készségek meglétét;
- **A munkacsoport zárójelentése**, amely összefoglalja azokat az Európa-szerte bevált szakpolitikai gyakorlatokat, amelyek az érdekeltek arra motiválják, hogy vegyék ki a részüket a szakmai pályafutás végéig tartó munkahelyi tanulás támogatásában.

Részletesebben...

A munka jövőben és a megfelelő készségek

„Miközben a munkaerőpiacon egyre más típusú készségekre van szükség, az egyéni munkavállalóknak fel kell készülniük az egész életen át tartó tanulásra, ha kielégítő és kiteljesedéshez vezető pályafutást szeretnének magukénak tudni.”⁶

A mai gyorsan változó világban minden országnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy **munkavállalói a munkaerőpiac számára megfelelő készségekkel rendelkeznek**; minden munkáltatónak biztosnak kell lennie abban, hogy a munkavállalói megfelelő készségekkel rendelkeznek ahhoz, hogy versenyképesek maradjanak, továbbá minden felnőttnek naprakészen kell tartania és bővítenie kell készségeit annak érdekében, hogy foglalkoztatható maradjon, és teljes mértékben részt vehessen a társadalomban.

A munkahelyi felnőttképzés jelentős mértékben hozzájárulhat ehhez, mivel:

1. hozzáférhető és vonzó mód a felnőttek számára ahhoz, hogy megőrizzék és naprakészé tegyék azokat az ismereteket és készségeket, amelyek a munkahelyi és az otthoni élethez szükségesek;
2. hatékony és hatásos módszer a munkáltatók számára ahhoz, hogy munkavállalóik készségeit naprakészen tartsák, motiválják a munkaerőt és segítsék a személyzet megtartását, valamint javítsák a versenyképességet;
3. gazdaságos és célzott módszer a tagállamok számára a termelékenységük, az innováció és a korszerűsítés fokozására, a versenyképességük és a foglalkoztatási ráta fenntartására, valamint az általános készségszint emelésére;
4. támogatja a veszélyeztetett csoportok társadalmi és gazdasági (újra)integrálását, a befogadást, a társadalmi kohéziót és az egyenlőséget;
5. jobban megfelel az egyének, a munkáltatók és a társadalom igényeinek, hogy felkészültebbek legyenek a jövőbeli igények kielégítésére és a képzett munkaerő jövőbeli hiányának enyhítésére;
6. javítja a felnőttek egész életen át tartó foglalkoztathatóságát.

Hogyan ösztönözzük a munkahelyi felnőttképzést?

A munkahelyi képzés minden felnőtt számára **alternatív módja lehet egy magasabb készségszint vagy relevánsabb készségek megszerzésének, és általa jobban fel tudják vértézni magukat** az olyan nagyszabású megatrendekhez köthető kihívásokkal szemben, mint az automatizálás, a digitális transzformáció és a globalizáció. Mivel a felnőttek idejük nagy részét a munkahelyükön töltik, a munkahely fontos képzési környezet: az a hely, ahol nemcsak a munkával kapcsolatos készségeket, hanem az alapvető és a transzverzális kompetenciákat is fejleszthetik, amelyek ellenállóvá teszik őket a változásokkal szemben a pályafutásuk és a magánéletük területén egyaránt.

Nem létezik egyenmegoldás a munkahelyi felnőttképzés ösztönzése és fejlesztése tekintetében. Különböző szakpolitikai területek és különböző célkitűzések vonatkoznak rá. A háttér országonként különböző, attól függően, hogy hogyan oszlik meg a felelősség az oktatási szolgáltatók, a munkáltatók és a munkavállalók között, vagy azok között, akik a munkahelyi felnőttképzést finanszírozzák. Emellett az országok különböző igényekkel rendelkeznek, például a következő vonatkozásokban: Szükség van-e (nem formális) továbbképzésre, vagy olyan képzésre, amely hivatalos képesítés megszerzésével zárul?

⁶ Világ gazdasági Fórum „Insight Report: Towards a Reskilling Revolution. A Future of Jobs for All”, 2018. (Betekintő jelentés: Az átképzési forradalom felé vezető út. Egy jövőkép, ahol mindenkinek van munkája, 2018.)

Vannak-e egyedi készségigényekkel rendelkező különleges célcsoportok? Továbbá van-e a munkahelyen igény egy általánosan hozzáférhető képzési szolgáltatásra?

E különbségeket figyelembe véve különböző útvonalak állnak rendelkezésre a tanuláson keresztül szerzett készségfejlesztéshez, erre ugyanis lehetőség nyílik közvetlenül a munkáltatók, a képzésszolgáltatók vagy a munkavállalók (tanulók) révén, vagy közvetett hozzáférési pontok segítségével (pl. szociális szolgáltatások, pályaorientációs tanácsadók stb.). Minden egyes útvonal a szakpolitikai eszközök egyedi kombinációját igényli, amelyek magukban foglalhatnak előírásokat (például jogszabályokból származó kötelezettségeket) és ösztönzőket (például támogatásokat) is. Más politikai eszközök lehetnek például a „puha intézkedések” (például kommunikációs stratégiák és marketing) vagy olyan előíróbb jellegű konkrét intézkedések, mint például a képzésszolgáltatók minőségbiztosítási mechanizmusai. A szakpolitikai intézkedések összetétele nagymértékben függ a nemzeti összefüggésrendszertől, a fő érdekelttek közötti felelősségmegosztástól, valamint a kormány e szakpolitikai területen betöltött szerepétől.

Főbb szakpolitikai üzenetek

A munkahelyi felnőttképzést – amely figyelembe veszi az egyéni, a munkáltatói és társadalmi igényeket – kiemelt politikai célkitűzéssé kell tenni. Ehhez a következők szükségesek:

- komoly, hosszú távú kötelezettségvállalás valamennyi érdekelt fél részéről;
- hosszú távon fenntartható, méltányos társfinanszírozású rendszerek;
- az érdekelt felek közötti hatékony koordináció;
- hatásos rendszerek, amelyek az intézkedéseket a változó munkaerőpiaci igényekhez...
- ... és a felnőtt tanulók különböző igényeihez igazítják;
- megfelelő minőségbiztosítási mechanizmusok; valamint
- átlátható irányítási intézkedések, beleértve a rendszeresen végrehajtott nyomon követést és értékelést.

További információk

[A munkahelyi felnőttképzés előmozdítása – A felnőttképzéssel foglalkozó, 2016–2018 között működő „Oktatás és képzés 2020” munkacsoport zárójelentése](#)

A DIGITÁLIS KÉSZSÉGEKKEL ÉS KOMPETENCIÁKKAL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORT

A munkacsoport célja, hogy a digitális technológia oktatásban való alkalmazásában rejlő lehetőségekre és kihívásokra összpontosítva áttekintse a digitális készségek és kompetenciák fejlesztését a tanulás valamennyi szintjén és szakaszában.

A munkacsoportban megtárgyalt főbb témák:

- Digitális pedagógiai módszerek
- Az oktatás területén zajló digitális transzformáció átfogó megközelítése
- Tanárképzés a tanárok digitális oktatása és digitális kompetenciái érdekében

A munkacsoport által elkészített főbb dokumentumok:

- **Kulcsüzenetek**, amelyek az egyes konkrét témára összpontosító, a társaktól való tanulást szolgáló tevékenységek mindegyike után megfogalmazásra kerültek
- A **SELFIE** (a digitálisan fejlett iskolák kialakítását szolgáló önértékelési eszköz, amelyet 2017-ben próbáltak ki először azzal a céllal, hogy 2018 augusztusára valamennyi tagállamban bevezessék) koncepciójáról szóló első párbeszéd
- Hozzájárulás a **digitális oktatási cselekvési tervhez**, amelyet 2018 januárjában indított útjára az Európai Bizottság
- A munkacsoport jelentős hozzájárulást nyújtott **az új európai oktatói digitális kompetenciakerethez (DigCompEdu)** annak azonosítása révén, hogy mit jelent a pedagógusok esetében a digitális technológiákban való jártasság
- Az Európai Unió Tanácsának bolgár elnöksége által szervezett **„Oktatással a kreativitásért: hogyan válhatnak a digitális tartalmak fogyasztóiból digitális tartalmak létrehozói”** konferenciát (amelyet 2018 áprilisában, Szófiában rendeztek meg) a munkacsoport tevékenysége inspirálta

Részletesebben...

A digitális pedagógiai módszerek alkalmazásának ösztönzése

Az egyre nagyobb mértékű digitalizáció és a digitális eszközök oktatásba való fokozott beépítése összefüggésben nagy jelentőséggel bír a **digitális pedagógiai módszerek** használatának, nem pedig a digitális eszközök pusztán tantermi használatának az ösztönzése. A sikeres stratégiák túlmutatnak a digitális berendezések szintjén, és **az oktatási élmény és tanulási eredmények fokozását állítják a középpontba**. A digitális technológiák és eszközök kiválasztásában a tanulási célkitűzéseknek és prioritásoknak kell betölteniük a fő szerepet. Konkrétabban: a sikeres stratégiák a digitális technológiák értelmes használatát irányozzák elő, amelyeket az innováció elősegítését és a minőségi oktatás fokozását szolgáló eszközöknek tekintik.

Főbb szakpolitikai üzenetek

- A digitális eszközök használatának támogatnia kell **az együttműködésen alapuló és a társaktól való tanulást, valamint a társaktól kapott visszajelzéseket, továbbá erősítenie kell az interperszonális és az online szociális készségeket.**
- Előrelépést kell elérni **a digitális transzformáció hatásának nyomon követése tekintetében** a tanulói élményeket vagy tanulási eredményeket illetően – például a tanulók körében végzett felmérések révén.
- A digitális értékelésre nem pusztán mint egy, az értékelés megfogalmazását és elkészítését szolgáló költség- és időhatékony eszközre kell tekinteni, hanem a tudásközpontú tantervről a **kompetenciaközpontú tantervre** való átálláshoz vezető útként kell felfogni. Jó lehetőséget kínál az értékelés személyre szabására és annak rugalmasságának növelésére, és a formatív értékelés széles körű elvégzését kínálja.
- A hatásos digitális erőforrások és elektronikus tankönyvek túlmutatnak a hagyományos tankönyvek formátumán azáltal, hogy interaktív és személyre szabott tanulásra adnak lehetőséget, és lehetővé teszik **egyénre szabott és differenciált** oktatást. A nyitott oktatási segédanyagok és a díjmentes segédanyagok egyszerű hozzáférést biztosítanak az oktatási anyagokhoz a különböző társadalmi-gazdasági háttérű diákok számára.
- A **tanuláselemzés** komoly potenciállal rendelkezik az oktatás és a tanulás minőségének javítása szempontjából.

Az átfogó és többszereplős megközelítés előmozdítása

A munkacsoport üléseinek során az **átfogó és többszereplős megközelítést** a digitális oktatás fejlesztésének fő mozgatórugójaként azonosították. Intézményi szinten fontos **az érintett felek** közötti **szoros együttműködés**, amelynek során az iskolavezetők, a tanerők és a tanulók közösen hoznak létre egy digitálisan fejlett intézményt. Mindez strukturális szinten is kiemelt fontosságú, ahol a döntéshozók, a helyi és regionális hatóságok, a magánszektor és a nem kormányzati szervek együttműködése az egész társadalom javát szolgálja. A többszereplős partnerségek magukban rejtik a kiemelkedő siker lehetőségét, ugyanis a különböző partnerek magukkal hozzák a saját készségeiket, tapasztalataikat és tudásukat, egy partnerségi ökoszisztémát teremtve.

Főbb szakpolitikai üzenetek

- Intézményi szinten elengedhetetlen, hogy átfogó és az **egész intézményre kiterjedő megközelítést** alkalmazzanak a digitális technológia használatával, valamint a digitális készségek és kompetenciák fejlesztésével kapcsolatban. Kiemelt szükség van az iskolavezetők, a tanerők és a tanulók támogatására és elhivatottságára ahhoz, hogy minden intézmény képes legyen reagálni a digitális átalakulásra és abban érdemi módon megvalósulhasson a tényleges digitalizáció.
- A digitális készülékek oktatásba való beépítésének bevált gyakorlatai gyakran a **felülről és alulról építkező** megközelítések ötvözetéből születnek, amelyek esetében a közösség egésze – oktatási hatóságok, tanárok, iskolavezetők, szülők, diákok – már a kezdetektől fogva részt vesz a folyamatban.
- Nélkülözhetetlen az együttműködés az **iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli** oktatás között, és a szorosabb kapcsolatok kialakításának szorgalmazása mindkettő számára előnyöket tartogat. A két

oktatástípus között egyre inkább összerosódnak a határok. A programozással és a számítógépes gondolkodással kapcsolatos tanórák jól példázzák mindezt, ugyanis ezen a területen gyakran összerosódnak az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli szervezetek közötti tevékenységek, hiszen a tanulók igényeit és érdeklődését iskolai és iskolán kívüli tevékenységek keretében egyaránt kiszolgálják.

- A digitális készségek terén tapasztalható hiányosságok felszámolása és a digitális kompetenciák fejlesztése az egész társadalom javára válik. Ez **partnerségi ökoszisztémákat** kíván meg az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli oktatás, a kormányzatok, az iparág, a civil társadalom és a helyi közösség csoportjai között.
- **Az iparággal folytatott közös munka** lehetőségeket és egyben kihívásokat is tartogat. Valóban az iparág az, amely az anyagokat és a tartalmakat biztosítja, ám az olyan üzleti szempontú gyakorlatok, mint a márkapromóció nem alkalmazhatók az oktatás terén, és nem hagyhatók figyelmen kívül. Az iparággal folytatott közös munka mentorálás és szakmai gyakorlatok révén is megvalósulhat.
- Az összes érdekelt bevonása azonban láthatólag továbbra is **kihívást** jelent, és ez a téren további munkára van szükség.

A tanárképzés fontossága

A **tanárképzés** témája kiemelt relevanciával bírt a csoport számára a digitális készségek és kompetenciák összefüggésében. A tanárok a pedagógiai változás egyik legfőbb katalizátorai, és természetszerű, hogy a technológiák oktatása kérdésekor őket tekintjük a rendszer központi elemének. A tanárok támogatást és képzést igényelnek azon lehetőségek és kihívások kapcsán, amelyet a digitális technológiák érdemi integrációja jelenthet az oktatás és a tanulás szempontjából. A tanárképzésre mind a digitális pedagógia, mind az egyes digitális kompetenciák szempontjából szükség van.

Főbb szakpolitikai üzenetek

- A tanárokat támogatni kell a **szakmai alapképzés** és a **folyamatos szakmai továbbképzés** során a digitális kompetenciák elsajátításában.
- A **digitális eszközöknek** és az **új pedagógiai módszereknek** a tanárképzés szerves részét kell képezniük. Az innovatív gyakorlatokat terjeszteni és ösztönözni kell; a virtuális szabadegyetemek, valamint az online tanulási és a kevert tanulási modellek e tekintetben jó lehetőséget nyújtanak a folyamatos szakmai továbbképzés biztosítására.
- A hatóságoknak és intézményeknek előnyben kell részesíteniük a tanárképzés **rugalmas megközelítéseit**, amelyek egyenmegoldások helyett kontextus- és tudományág-specifikus válaszokat tesznek lehetővé.
- Bár a tanárok többsége nyitott a tanulásra és a készségeik csiszolására, a felülről építkező képzések bevezetése ellenállásba ütközhet. Ezért hatékony eszköz a **társaktól való tanulás**, a **bevált gyakorlatok megosztása** és a **hálózatok létrehozása** a könnyen hozzáférhető képzés és továbbképzés, valamint az önrendelkezés előmozdítása szempontjából.

További információk

Oktatói digitális kompetenciakeret <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

Digitális oktatási cselekvési terv: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52018DC0022>

A polgári szerepvállalásnak és a szabadság, tolerancia és megkülönböztetésmentesség közös értékeinek oktatáson keresztül történő előmozdításával foglalkozó munkacsoport

A munkacsoport célja az egymástól való tanulás előmozdítása, valamint a bevált gyakorlatok megosztásának megkönnyítése a párizsi nyilatkozat hatókörébe tartozó négy téma tekintetében:

1. **A kritikus gondolkodás és médiaműveltség** előmozdítása, és ennek révén ellenállás kifejlesztése a megkülönböztetés és a propaganda valamennyi formájával szemben;
2. Annak biztosítása, hogy a gyermekek és fiatalok elsajátítsák a **társadalmi és állampolgári kompetenciákat**;
3. A **hátrányos helyzetű gyermekek** és fiatalok **oktatásának elősegítése**, valamint a megkülönböztetés elleni küzdelem;
4. **A kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása a tanulás valamennyi formája által.**

A munkacsoportban megtárgyalt főbb témák:

- A médiaműveltség és a kritikus gondolkodás fokozása az erőszakos szélsőségeség megelőzése érdekében;
- A társadalmi és állampolgári kompetenciák előmozdítását szolgáló szakpolitikák;
- Az inkluzív oktatás mint a társadalmi kirekesztettség megelőzésének egyik leghatásosabb formája napjaink sokszínű társadalmában;
- A megkülönböztetés és a szegregáció kiküszöbölése és megelőzése az oktatás területén;
- A kultúrák közötti párbeszéd mint a migráció, a menekültek és menedékkérők kérdésének az oktatási összefüggésen belüli kezelésére szolgáló eszköz.

A munkacsoport által elkészített főbb dokumentumok:

- **Az oktatás és képzés területéhez kapcsolódó bevált gyakorlatok online gyűjteménye** a párizsi nyilatkozat témáit érintő innovatív, inspiráló és sikeres európai gyakorlatokat oszt meg a döntéshozókkal, gyakorlati szakemberekkel és az oktatás területén tevékenykedő egyéb érdekeltekkel.
- **A szakpolitikai keret alkotó elemek** konkrét és működőképes ajánlásokat nyújtanak, ezzel támogatva a döntéshozókat és a gyakorlati szakembereket az oktatási és képzési rendszereknek a méltányosság és befogadás megteremtése érdekében történő felülvizsgálatában, olya módon, hogy valamennyi tanuló igényeit figyelembe veszik, előmozdítják a közös európai értékek megértését és az azok iránti elkötelezettséget, valamint fokozzák a társadalmi és állampolgári kompetenciák elsajátítását. E keret hat szakpolitikai területre oszlik, és a melléklet

egy szószedetet is tartalmaz.

– **A közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról szóló tanácsi ajánlást⁷** e munkacsoport munkája és dokumentumai inspirálták. Az ajánlás olyan lehetőségeket vet fel, amelyekkel az oktatás segítheti a fiatalokat abban, hogy megértsék és tiszteletben tartsák az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében meghatározott közös értékeket. Célja, hogy előmozdítsa a valamennyi tanulóra kiterjedő színvonalas oktatást, valamint az oktatás európai dimenzióját, és hogy segítségével a gyermekek tudatába kerüljenek az Unió és tagállamai társadalmi, kulturális és történelmi egységének és sokféleségének.

Részletesebben...

Az inkluzív oktatás megvalósítása

Az elmúlt néhány év során számos európai országban fokozódott a nacionalizmus, a populizmus és az idegengyűlölet. Ezen összefüggésben egy növekvő és összetett kihívást jelent annak biztosítása, hogy valamennyi gyermek és fiatal felelősségteljes, nyitott gondolkodású és aktív tagjává váljon egy sokszínű társadalomnak. A munkacsoport több mint két év leforgása alatt azonosította és megosztotta az inkluzívabb oktatási környezetet eredményező bevált gyakorlatokat, például a következő témák feltérképezése révén: Hogyan készítsük fel a tanárokat arra, hogy nyílt és néha ellentmondásos tantermi viták moderátoraivá váljanak? Hogyan vonjuk be a szülőket és vegyük fel a kapcsolatot a civil társadalommal az egész iskolára kiterjedő megközelítés kialakítása érdekében? Hogyan javíthatjuk a médiaműveltséget és a kritikus gondolkodást a félretájékoztató elleni küzdelem és az interkulturális megértés segítése érdekében?

Főbb szakpolitikai üzenetek

- A tanulók **felelősségteljes és aktív polgárokká válásának elősegítése** érdekében a tanulási célkitűzések és tartalmak esetében a társadalmi, állampolgári és interkulturális kompetenciák elsajátítására kell összpontosítani⁸, valamint a közös európai értékek megértésének és az azokkal való azonosulás képességének kifejlesztésére.
- **Támogatni kell a tanárok kulcskompetenciáinak fejlesztését**, beleértve a következőket: a közös értékek fontosságának tudatosítása, valamint azok közvetítésének a módja, inkluzív pedagógiai megközelítések alkalmazása, a sztereotipizálás és a megkülönböztetés felismerése és elkerülése, a kulturális tudatosság növelése, az ellentmondásos kérdések kezelése, a tanítási nyelv idegen nyelvként történő oktatása, az új médiumok felhasználása az inkluzivitás támogatására, a társadalmi és állampolgári

⁷ A Tanács ajánlása a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról – COM (2018/C 195/01)

⁸ Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló tanácsi ajánlás értelmében, amely a következő weboldalon érhető el: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0024&qid=1516784341312&from=HU>.

kompetenciák fejlesztése, az újonnan érkező migránsok/menekültek beilleszkedésének eredményes elősegítése, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók támogatása.

– Alapvető fontosságú egy olyan **befogadó kultúra megteremtése** az iskolákban, amely értékeli a sokszínűséget, valamennyi tanuló tehetségét gondozza, valamint megerősíti a demokratikus értékeken és a bizalmon alapuló iskolaközösséghez való tartozás érzését.

– **A tanulási intézményeknek a helyi közösség szerves részévé kell válniuk**, valamint segíteniük kell a szorosabb együttműködés kialakítását a civil társadalommal, az ifjúsági szervezetekkel, a helyi hatóságokkal és a vállalati szférával. Ez egyértelmű stratégiát kíván meg, amely megfelelő, helyi szinten kidolgozott végrehajtási mechanizmussal rendelkezik, és különös figyelmet fordít arra, valamennyi közösség esetében minden családot képes legyen megszólítani.

– **A finanszírozási mechanizmusoknak kompenzációs és ösztönző mechanizmusokat kell magukban foglalniuk a méltányosság elősegítése** és a pedagógiai hozzáadott érték jutalmazása érdekében. A finanszírozás eredményes használata ugyanolyan fontos, mint annak a mértéke.

További információk

[A Tanács ajánlása a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról](#)